

Gdańsk, 8 czerwca 2009 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W GDAŃSKU
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
☎ (0-58) 301 82 11, fax (0-58) 301 13 14

P/09/153
LGD-410-13-06-09

Pan
Jerzy Kepka
Wójt Gminy Wejherowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie *art.2 ust.2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Wejherowo („Urząd”). Przedmiotem kontroli było gospodarowanie środkami Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej („Fundusz”) w latach 2007-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 20 maja 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia gospodarowanie przez Urząd środkami Funduszu. Na powyższą ocenę wpłynęło m. in. finansowanie ze środków Funduszu wydatków nie wymienionych w *art. 406 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*¹, oraz brak gospodarności przy gromadzeniu środków Funduszu.

Powyższa ocena wynika z niżej opisanych ustaleń:

1. Gromadzenie środków Funduszu odbywało się w sposób niegospodarny. Urząd prowadził wyodrębniony rachunek bankowy dla środków Funduszu, tj. zgodnie

¹ (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 ze zm.)

z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych² i Prawem ochrony środowiska (art. 403 ust. 2), niemniej jednak zaniechano lokowania niewykorzystywanych środków na rachunkach lokat bankowych (krótko- lub długoterminowych). Ustalono, że od środków gromadzonych na rachunku Funduszu (oprocentowanych według zmiennej stopy procentowej wynoszącej od 1,275 do 1,800 %) odsetki przekazane na rachunek dochodów własnych wyniosły łącznie w badanych latach 78.470,25 zł. Gdyby jednak środki Funduszu lokowano w analogiczny, jak środki budżetu Gminy sposób, tj. na lokatach krótkoterminowych „overnight”³, to kwota uzyskanych odsetek od środków Funduszu wyniosłaby 171.392,22 zł (oprocentowanie lokat „overnight” dla środków budżetu Gminy w badanym okresie wynosiło od 2,84 do 5,50%). Skarbnik Gminy m.in. odpowiedzialny za inspirowanie działań służących efektywnemu wykorzystaniu środków finansowych będących w dyspozycji Gminy, w złożonych wyjaśnieniach stwierdził, że nie był przekonany o możliwości lokowania środków Funduszu. W trakcie kontroli ulokowano środki Funduszu na lokatach terminowych.

Pomimo, że był Pan zobowiązany na podstawie art. 47 ustawy o finansach publicznych – do określenia m.in. procedur kontroli finansowej dotyczących procesów związanych z gromadzeniem środków publicznych, to nie określił Pan w tym zakresie żadnych procedur, tłumacząc to przeoczeniem.

2. Negatywnie ocenia się wykorzystanie środków Funduszu, z uwagi na:

- a) wydatkowanie środków w łącznej kwocie 161.152,38 zł niezgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 406 ust. 1 Prawa ochrony środowiska. I tak z Funduszu dokonano:
- finansowania usług dotyczących zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie Gminy Wejherowo takich jak: uprzątnięcie nieruchomości gminnych, wywóz nieczystości stałych i płynnych (serwis kabin sanitarnych na festyny i imprezy gminne) z terenu Gminy, wywóz odpadów z pojemników segregacyjnych, sprzątanie poboczy dróg, tj. obowiązkowych zadań własnych gminy określonych w art. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴. W trakcie kontroli, jak wynika z Pana wyjaśnień, zaprzestano uruchamiania wydatków, które nie są wymienione w art. 406 ww. ustawy,
 - finansowania konsultacji prowadzonych w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, określonym w przepisach Działu IV Prawa ochrony

² (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)

³ Lokata krótkoterminowa polegająca na zablokowaniu środków znajdujących się na rachunkach bankowych od godz. 15 do godz. 7.30. dnia następnego, której oprocentowanie każdorazowo ustalane jest z bankiem

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

środowiska, obowiązujących do 14 listopada 2008 r. Finansowanie działań podejmowanych w ww. postępowaniu administracyjnych, nie służyło celom określonym w *art. 406 ust. 1 Prawa ochrony środowiska*.

- b) udzielenie dotacji nie przewidzianej w uchwale budżetowej oraz bez upoważnienia Rady Gminy, tj. z naruszeniem przepisu *art. 184 ust. 1 pkt 14 ustawy o finansach publicznych*, zgodnie z którym uchwała budżetowa określa dotacje przekazywane na podstawie innych przepisów, związane z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego. W dniu 28 stycznia 2008 r. wydał Pan Zarządzenie nr 8 w sprawie zasad wspierania przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu i na tej podstawie udzielił Pan w 2008 r. osobom fizycznym dotacji w kwocie 2.000 zł na pokrycie części kosztów związanych z demontażem płyt azbestowych, transportem i składowaniem odpadów. Jakkolwiek *Prawo ochrony środowiska* przewiduje w *art. 408* finansowanie działalności związanej z wydatkowaniem środków Funduszu w drodze dotacji, jednakże dotacja ta nie była ujęta w uchwale budżetowej, w tym w planie przychodów i wydatków Funduszu (wydatek zaklasyfikowano w § 4300 – Zakup usług pozostałych), a do wydania powyższego zarządzenia i udzielania dotacji nie został Pan upoważniony przez Radę Gminy.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że zadania związane z gospodarowaniem środkami Funduszu nie zostały przypisane w Regulaminie Organizacyjnym żadnej komórce organizacyjnej jak też poszczególnym pracownikom w indywidualnych zakresach czynności.

3. Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działania Urzędu w zakresie planowania i wykonania Funduszu, a także sprawozdawczości z realizacji przychodów i wydatków. I tak:

a) w zakresie planowania i wykonania :

- projekty planów przychodów i wydatków, jak i plany przychodów i wydatków Funduszu na lata 2007-2008 oraz zmiany do tych planów, były przedkładane Radzie Gminy Wejherowo i uchwalane przez nią w trybie przewidzianym w *ustawie o finansach publicznych* oraz podawane przez Pana Wójta do publicznej wiadomości, co było zgodne z *art. 421 ust. 5 Prawa ochrony środowiska*. Główne źródło przychodów Funduszu stanowiły opłaty za korzystanie ze środowiska (w 2007 r. przychody wyniosły 1.769 tys. zł, a w 2008 r. zwiększyły się do kwoty 3.751 tys. zł),
- ujęto w planie przychodów i wydatków na 2007 r. w § 3020 – wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń (nagrody za udział w konkursie „Piękna wieś”),

podczas gdy zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i środków pochodzących za źródeł zagranicznych*⁵ nagrody te ujmuje się w § 3040 – nagrody o charakterze szczególnym,

- dopiero we wrześniu 2008 r. wprowadzono zmiany w planie przychodów i wydatków dotyczące stanu środków obrotowych Funduszu na dzień 1 stycznia 2008 r., jak wyjaśnił Skarbnik Gminy z powodu przeoczenia.

b) w zakresie sprawozdawczości, prawidłowo i terminowo opracowano sprawozdania budżetowe (Rb-33, Rb-Z i Rb-N) i statystyczne (OŚ-4g) dotyczące Funduszu. Stwierdzono, że dane w nich zawarte były zgodne z ewidencją księgową. W ewidencji księgowej nie ujęto jednak warunkowych należności w kwocie 814.955,18 zł, z odroczonym (na 3 lata) terminem płatności. Powyższa kwota ustalona została w zezwoleniach na usunięcie drzew lub krzewów. Obowiązek ujmowania w księgach rachunkowych jednostki wszystkich osiągniętych, przypadających na jej rzecz przychodów i obciążających ją kosztów związanych z tymi przychodami dotyczącymi danego roku obrotowego wynika z *art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*⁶.

4. Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działania Urzędu w zakresie prowadzenia ewidencji finansowo-księgowej Funduszu, gdyż:

- nie aktualizowano opisu konta 226 – Długoterminowe należności budżetowe w zakładowym planie kont, do czego zobowiązywało *rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych*⁷,
- nie wyodrębniono w polityce rachunkowości Urzędu ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Funduszu, pomimo takiego obowiązku wynikającego z *art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości*.

5. Zezwolenia na usuwania drzew lub krzewów, w których naliczano opłaty za ich usunięcie wydawano zgodnie z przepisami *ustawy Prawo ochrony środowiska*. Stwierdzono jednak, że pomimo upływu w latach 2007-2008 terminu płatności kwoty 165.843,21 zł wynikającej z dwóch zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów, dopiero w trakcie

⁵ (Dz. U. Nr 107, poz. 726 ze zm.)

⁶ (Dz. U. 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.)

⁷ (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.)

kontroli wydał Pan decyzje umarzające ww. należności, po stwierdzeniu spełnienia warunków zezwolenia.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) określenie procedur kontroli finansowej procesów związanych z gromadzeniem i wydatkowaniem środków Funduszu, zgodnie z *art. 47 ustawy o finansach publicznych*,
- 2) dokonywanie ze środków Funduszu wydatków na cele określone w *art. 406 ust. 1 Prawa ochrony środowiska*,
- 3) udzielanie dotacji ze środków Funduszu na podstawie uchwały Rady Gminy i ujęciu jej w uchwale budżetowej,
- 4) uwzględnienie w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu i w zakresach czynności pracowników zapisów dot. realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem i obsługą Funduszu,
- 5) ujmowanie należności wynikających z ustalonych opłat za usunięcie drzew lub krzewów w księgach rachunkowych zgodnie z *art. 6 ustawy o rachunkowości*,
- 6) klasyfikowanie wydatków zgodnie z przepisami obowiązującego w tym zakresie prawa,
- 7) wyodrębnienie w polityce rachunkowości ksiąg rachunkowych dotyczących Funduszu i aktualizowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* oczekuje przedstawienia, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

